

TİCARETİN FİNANSMANINDA MÜCBİR SEBEP HALLERİ

Mücbir Sebep Halleri Arasında Fark Var mıdır?

Mücbir Sebep halleri arasında fark var mıdır? Sorumuzun cevabı “Evet” vardır; ülke veya yerel hukuklarında yer alan mücbir sebep halleri ile akreditif, teminat akreditifleri (Standby Letter of Credit) ve garanti gibi taahhütlere uygulanan uluslararası kuralarda yer alan mücbir sebep halleri birbirlerinden farklıdır. Her ülkenin yasalarında mücbir sebep halleri ayrı ayrı tanımlanmıştır. Bazen resmi bir ilanı gerektirir.

Türk Hukukunda Mücbir Sebep Halleri

Bizim hukukumuzda bazı kanunların içerisinde tanımlandığı halde bazı kanunlarda tanımlanmadan kullanılmıştır. Örneğin; Vergi Usul Kanunu’nda tanımlı yapılırken, Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu’nda tanımlı yapılmadan kullanılmıştır. 4/1/1961 tarih 213 sayılı Vergi Usul Kanununda “Mücbir Sebepler” şu şekilde yer alır : Madde 13 – Mücbir sebepler:

1. Vergi ödevlerinden her hangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk;
2. Vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetler;
3. Kişinin iradesi dışında vukua gelen mecburi gaybubetler;
4. Sahibinin iradesi dışındaki sebepler dolayısıyla defter ve vesikalarının elinden çıkmış bulunması gibi hallerdir.

Türk yasal mevzuatında genel olarak bazı temel kanunlarda mücbir sebep kavramına madde metinleri içerisinde yer verildiği halde, bu kavramın madde metni içerisinde net bir şekilde tanımlanmadığı görülmektedir. Örnek vermek gerekirse; 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 228, 373, 576, 579 maddelerinde, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 357.maddesinde, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 731, 811, 907, 944 ve 1287 maddelerinde mücbir sebep hallerinden bahsedilmekte ancak mücbir sebep hallerinin tanımı bu kanunlarda yapılmamaktadır. Sonuçta, hukukumuzda, mücbir sebebin kanuni bir tanımı yapılmamış, şartları Yargıtay içtihatları ve doktrindeki görüşler doğrultusunda belirlenmiştir. Yargıtay’a intikal eden olaylarda Yargıtay’ın her bir olaya özgü farklı yorum yaptığı yani mücbir sebebi o olaya özgü olarak tanımladığı ve yorumladığı da görülebilmektedir.

Beklenmeyen Hal, Fevkalade Hal ve Mücbir Sebep Arasındaki Fark¹

Doktrine göre;“ Beklenmeyen hal, sözleşme kurulduktan sonra, borçlunun veya alacaklının ya da onların fiilinden sorumlu oldukları yardımcı kişilerin fiillerinden kaynaklanmayan, borçlunun sözleşmeden doğan borcunu ihlal etmesine, onu imkansız kılmasına kaçınılmaz şekilde engel olan olaydır. Yargıtay da mücbir sebebi, önceden öngörülmeyen, sorumlu kişinin işletmesi veya faaliyeti dışında kalan ve karşı konulamayacak bir şiddette kendisini gösteren olağanüstü olay olarak tanımlamıştır...

¹ Danıştay Kararlarında Mücbir Sebep Kavramı, Turan YILDIRIM, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi • Cilt 25, Sayı 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, ISSN 2146-0590, ss. 1520-1538 • DOI: 10.33433/maruhad.667551

Beklenmeyen hal kavramı hem mücbir sebebi hem de dar anlamda beklenmedik hali kapsar. Mücbir sebep aslında nitelikli bir beklenmeyen haldir”²

Örnek iki başka tanım ise şöyledir³;“Doktrin ve uygulamayı göz önünde tutarak mücbir sebebi şu şekilde tarif etmek mümkündür: Sorumlu veya borçlunun faaliyet ve işletmesi dışında meydana gelen, genel bir davranış normunun ya da borcun ihlaline, mutlak ve kaçınılmaz bir şekilde yol açan, öngörülmesi ve karşı konulması mümkün olmayan olağanüstü bir olaydır. Mücbir sebep ile umulmayan hal (beklenmedik hal) arasındaki ilk fark, nitelik yönünden değil, sadece nicelik yönündendir. Gerçekten mücbir sebep ve beklenmedik hal, geniş anlamda tesadüfi olayların iki ayrı türünden ibarettir. Ancak, mücbir sebep, umulmayan hale oranla daha büyük şiddet (yoğunluk) ve mutlak bir kaçınılmazlık arzeder. Mücbir sebeple beklenmedik hal arasındaki diğer bir fark da mücbir sebep, sorumlu kişinin işletme ve faaliyetinin dışında gerçekleşen bir olay iken, beklenmedik hal, işletme veya faaliyet içi bir olay da olabilir” EREN F., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 22.Baskı, Ankara, 2017,s.582.; “Fevkalade hal ve mücbir sebep farklı kavramlar olmakla beraber, kusursuzluğun ispatı bakımından farkın önemi yoktur. Ancak tarafların anlaşması veya kanun icabı borçlunun fevkalade halden de sorumlu olduğu ve borcun ifa edilmemesinin mücbir sebepten ileri geldiğini ispatla sorumluluktan kurtulabildiği hallerde, fevkalade hal ve mücbir sebep ayırımı önem taşır. Fevkalade hal borçlunun kaçınamayacağı şekilde borcu ihlal etmesine sebep olan bir olaydır. Buna karşılık mücbir sebep ise borçlunun borcu ihlal etmesine mutlak olarak kaçınılmaz şekilde sebep olan dışsal(harici) bir olaydır.” OĞUZMAN M.K.-ÖZ M.T.,Borçlar Hukuku Cilt I, 13.Bası,İstanbul 2015, s.405.

Türkçede Mücbir Sebep

Türkçede “Mücbir Sebep” deyiimi, Fransızca’daki “Force Majeure” deyiminin karşılığıdır. İngilizce’deki ve Common Law ülkelerinde yoğunlukla kullanılan “Act of God” deyiminin karşılığı olarak da kullanılır ancak bu kullanım Türkçede daha çok, Mücbir Sebep olarak ortaya çıkan büyük doğal afetleri ve olayları ifade eder.

ICC-International Chamber of Commerce Kurallarında Mücbir Sebep Hallerine Yaklaşımı

ICC kurallarına tabi akreditif, teminat akreditifleri (stanby L/C), garanti ve kontrgaranti gibi taahhütlere uygulanan uluslararası kurallarda (ICC kuralları) mücbir sebep hali ibrazlara ilişiklidir. ICC kurallarında yer alan mücbir sebep kısaca tarafların elinde olmayan nedenlerle işin yapılmasını engelleyen durumlardır. Örneğin; Bir kasırga felaketi nedeniyle bir bankanın kapalı olması durumu veya ülkede karışıklık nedeniyle garantiyi düzenleyen bir garantörün kapalı olması gibi. Bankacılık ve finans dünyasında daha çok bir taahhüde giren bir tarafın (banka, garantör, finans kurumu vs.) kendi elinde olmayan bir nedenle kapalı olması ve taahhüdü gereği yapması gereken işi (ibrazı alabilmesi, bildirim yapamaması vs.) yapılması gereken zaman ve yerde yapamaması şeklinde karşımıza çıkar. ICC’nin ayrıca sözleşmeler için mücbir sebep maddesi de vardır ve daha farklı tanımlanmıştır.

ICC’nin Sözleşmeler İçin Mücbir Sebep Maddesi

² <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/909407>

³ Kaynak: Antalya,G., Borçlar Hukuku Genel Hükümler cilt III, İstanbul, 2017.s.437

Uygulamada, taahhütlerde yer alan mücbir sebep ile yapım/satım sözleşmelerinde yer alan mücbir sebep hallerinin karıştırıldığı görülmektedir. Yapım/Satım sözleşmelerinde yer alan veya alması gereken mücbir sebep maddesi sözleşmelerde esas işin yapılamaması ile ilgilidir. Bu nedenle duruma göre ve kullanılan ifadelerle göre mücbir sebebin kanıtlanması gerekir. ICC'nin de bu amaçla yapmış olduğu kısa ve uzun form mücbir sebep maddeleri vardır. Bunlar hazır bir şekilde sözleşmelere eklenebilecek şekilde hazırlanmıştır. ICC tarafından kolaylık için yapılmıştır, isteyen bunları sözleşmelerinde olduğu gibi veya kendine göre değiştirerek kullanabilir. ICC'nin sözleşmeler için mücbir sebep maddesine göre «Mücbir Sebep», etkilenen tarafın, sözleşme yapılırken, kendi makul kontrolü dışında, makul olarak öngöremeyeceği ve makul olarak etkisinden kaçamayacağını veya başa çıkamayacağını kanıtladığı bir veya birden fazla akitsel yükümlülüğünün yerine getirilmesini önleyen veya engelleyen bir olay veya durumdur. Kısacası etkilenen bir tarafın kontrolü dışında olan, öngörülemeyen, üstesinden gelinemeyen ve kanıtlanabildiği ölçüde kanıtlanması gereken engelleyici bir durumdur. ICC'nin sözleşmeler için mücbir sebep maddesine göre Mücbir sebep hali en fazla 120 gün sürerse sözleşme sona erdirilebilir. Taraflar isterse sözleşmede bu süreyi uzatabilir veya kısaltabilir.

ICC'nin Taahhütlere İlişkin Mücbir Sebep Maddeleri

Diğer taraftan akreditif, teminat akreditifi (standby L/C) veya garanti gibi taahhütlerde kullanılan mücbir sebep maddeleri yapım/satım sözleşmelerinde kullanılanlardan farklı olarak bir ibrazın yapılabilmesi ve alınabilmesi ile ilgilidir. Bu tür mücbir sebep şartları taahhütlere açıkça yazılabilir veya tabi tutuldukları kurallar yoluyla değiştirilmeden/değiştirilerek girer. Buradaki mücbir sebepten anlaşılması gereken; bir ibrazın yapılması gereken yerde ibraz yerinin kontrol dışı nedenlerle kapalı olmasından dolayı tahhüde girenin ibrazı alamaması veya ibrazın, ibraz yapacak kişi tarafından ibraz yerine yapılamamasıdır. Taahhütlere uygulanan ICC kuralalarında yer alan mücbir sebep maddeleri kural seti bazında bilgi amaçlı olarak bu yazının sonunda verilecektir. Hepsinin ortak noktası, bir ibrazın kontrol dışı durumlar nedeniyle yapılabilmesi/yapılamaması durumu ile ilgilidir. Her bir kural setinde farklı durumlar olabilmektedir. Örneğin; UCP 600'e tabi olan bir standby L/C ile ISP 98'e tabi olan bir standby L/C için durum farklıdır. Mücbir sebep hallerinin ortaya çıkması durumunda UCP 600'e tabi olan bir standby altında bir ibraz eden ibraz hakkını kaybedebilirken, diğer taraftan ISP98'e tabi bir Standby altında ibraz hakkını kaybetmeyebilir. UCP ve ISP, her ikisi de Standby L/C'lere uygulanabilen ICC Kuralları oldukları halde mücbir sebep uygulaması bakımından farklılık gösterirler. UCP'ye tabi bir Standby L/C altında ibraz sadece bankanın o iş için açık olduğu günlerde yapılabilir, bankanın Mücbir Sebep hali nedeniyle kapalı olduğu bir sürede Standby L/C'nin süresi son bulursa ibrazda bulunan ibrazda bulunma hakkını kaybeder, oysa ISP 98'e tabi bir standby altında ibraz yerinin Mücbir Sebep halleri nedeniyle kapalı olması halinde bile işyeri tekrar faaliyetine başladığında ibraz yapan 30 takvim günü içerisinde ibrazını yapabilir. Kısacası bir Lehtar, UCP600'e tabi olan bir Standby L/C altında Mücbir Sebep hallerinden dolayı ibraz hakkını kaybederken ISP 98'e tabi bir Standby L/C altında hakkını kaybetmeyecektir.

ICC'nin banka garantilerine ilişkin URDG 758 kurallarında durum biraz daha farklıdır, bu kurallara göre ibraz sırasında Mücbir Sebep hallerinin ortaya çıkması ve bunun Garanti vadesini içerisine alacak şekilde devam etmesi halinde normal vadeye (Expiry Date) sadece 30 gün eklenir. Bu sürede de Mücbir Sebep halinin devam etmesi halinde Garanti vadesi sona erer ve Garanti Lehtarı (Beneficiary/Muhatap) ibrazda bulunma hakkını kaybeder.

Birincil ve İkincil Taahhütler Açısından Mücbir Sebep Hallerinin Etkisi

Akreditif, standby L/C, garanti ve kontrgaranti veren açısından mücbir sebep hallerinin etkisine bakacak olursak iki tarafı olan bir etkidен bahsedebiliriz; bunlardan biri direkt garanti/standby/akreditif ile ilgili olarak Lehtar/muhatabın talebi ile ilgili olurken bir diğeri teyit verilen bir akreditif/standby veya kontrgarantiye istinaden verilen bir garanti ile ilgilidir. Akreditif/standby açan, direkt garanti veya kontrgaranti veren yani birincil olarak bir taahhüdü başlatıp asıl taahhüde giren açısından başka ülkelerde ortaya çıkan mücbir sebep halleri (örnek, Kazakistan, Ukrayna, Kırım vs.) standart modifiye edilmemiş ICC kurallarına tabi olarak verilen taahhütleri pek olumsuz etkilemez. Sadece o ülkede iş yapılamadığından dolayı Lehtar/Muhatabın talebi hızlanabilir, yani daha çok ve hızlı tazmin talepleri ile karşılaşma ihtimali artar. Diğer taraftan bir akreditif veya standby L/C'ye teyit veya bir kontrgarantiye istinaden bir garanti veren gibi ikincil olarak taahhüde girenler açısından başka ülkelerde ortaya çıkan mücbir sebep hallerinin neden olacağı risk daha fazladır zira teyit veya garanti veren lehtar/muhataba karşı gayrikabili rücu sorumlu iken yurt dışındaki amir banka, Standby L/C açan veya kontrgarana hemen rücu edemeyecektir.

Bu bakımlardan mücbir sebep hali potansiyeli olan yerlere gönderilen veya alınan taahhütlerle ilgili olarak, yukarıdaki hususları göz önünde bulundurarak değerlendirilmede bulunduktan sonra o işe girmek veya devam eden işler varsa bu kapsamda değerlendirme yaparak gerekli teminatları tamamlamak ve operasyonel önlemleri almak gerekir.

ICC Kurallarında Mücbir Sebep Halleri İlgili Maddeler Şunlardır:**UCP 600 UCP-Uniform Customs and Practice for Documentary Credits
ICC'nin Akreditiflere İlişkin Birörnek Kuralları****MADDE 36, Mücbir Sebep**

Bir banka doğal afetler, isyan, ayaklanma, iç karışıklık, savaş hali, terör eylemleri veya grev veya lokavtlar veya kendi kontrolleri dışındaki diğer nedenlere bağlı olarak faaliyetinde meydana gelecek kesintiden kaynaklanan sonuçlardan dolayı hiçbir yükümlülük ve sorumluluk üstlenmez.

Bir banka tekrar faaliyete geçtiğinde faaliyetinin kesintiye uğradığı süre içinde vadesi son bulmuş bir akreditif altında ibraz karşılamayacak veya iştira etmeyecektir.

**URDG 758 URDG-Uniform Rules for Demand Guarantees,
ICC'nin Garantilere İlişkin Birörnek Kuralları****MADDE 26, Mücbir sebep**

Bu maddede "mücbir sebep", garantörün veya kontrgarantörün bu kurallara tabi eylemlerle ilişkili faaliyetini kesintiye uğratan doğal afetler, isyanlar, ayaklanmalar, iç karışıklıklar, savaşlar, terör eylemleri ve garantörün veya kontrgarantörün kontrolü dışındaki herhangi bir neden anlamına gelir.

Garanti altındaki ibrazın veya ödemenin mücbir sebep tarafından engellendiği bir anda garantinin vadesi son bulduğu takdirde:

garanti veya herhangi bir kontrgaranti, bunların vade tarihlerinden itibaren 30 takvim günlük süreler kadar uzatılacak ve garantör mümkün olan en çabuk şekilde talimat veren tarafa veya bir kontrgaranti söz konusu ise kontrgarantöre mücbir sebep ve vade uzatımı hakkında bilgi verecek ve kontrgarantör de talimat veren tarafa bu hususta bilgi verecektir;

yapılmış fakat mücbir sebepten önce henüz incelenmemiş bir ibrazın 20. madde altındaki inceleme süresinin işleyişi garantörün faaliyetinin tekrar başlamasına kadar

askıya alınacaktır; ve garanti altında mücbir sebepten önce ibraz edilmiş fakat mücbir sebep nedeniyle ödenmemiş olan uygun bir talep, garantinin vadesi son bulmuş olsa bile mücbir sebep son bulduğunda ödenecektir ve bu durumda garantör kontrgarantinin vadesi son bulmuş olsa bile mücbir sebebin son bulmasından sonraki 30 takvim günü içinde kontrgaranti altında bir talep ibraz etmeye hak kazanacaktır.

kontrgaranti altındaki ibrazın veya ödemenin mücbir sebep tarafından engellendiği bir anda kontrgarantinin vadesi son bulduğu takdirde:

i. kontrgaranti kontrgarantörün mücbir sebebin son bulduğunu garantöre bildirdiği tarihten itibaren 30 takvim günlük bir süre kadar uzatılacaktır. Bu durumda kontrgarantör de talimat veren tarafa mücbir sebep ve vade uzatımı hakkında bilgi verecektir;

ii. yapılmış fakat mücbir sebepten önce henüz incelenmemiş bir ibrazın 20. madde altındaki inceleme süresinin işleyişi kontrgarantörün faaliyetinin tekrar başlamasına kadar askıya alınacaktır; ve

iii. kontrgaranti altında mücbir sebepten önce ibraz edilmiş fakat mücbir sebep nedeniyle ödenmemiş olan uygun bir talep kontrgarantinin vadesi son bulmuş olsa bile mücbir sebep son bulduğunda ödenecektir.

Talimat veren taraf bu madde altında herhangi bir vade uzatımı, askıya alınma durumu veya ödeme ile bağlı olacaktır.

Garantör ve kontrgarantör mücbir sebebin sonuçlarından dolayı başkaca hiçbir yükümlülük üstlenmez.

ISP98 ISP 98-International Standby Practice
ICC'nin Standby'lara İlişkin Birörnek Kuralları

ISP 98, Mücbir Sebep

Vade Tarihinde Kapalı Olma Hali

3.13 Vade tarihinin İş Günü Olmayan Bir Güne Denk Gelmesi

a. Bir standby'da belirtilen son ibraz günü (ister vade tarihi olarak, ister belgelerin alınmış olması gereken son günün tarihi olarak belirtilsin) ibrazın yapılacağı yerde standby'ı açanın veya görevli kişinin iş günü değilse müteakip iş gününde yapılan ibraz zamanında yapılmış sayılacaktır.

b. Böyle bir ibrazın yapıldığı görevli kişi bu durumu standby'ı açana bildirmelidir.

3.14 İş Gününde Kapalı Olma Hali ve İbraz İçin Diğer Bir Makul Yer Konusunda Yetki Verilmesi

a. İbraz için öngörülen son iş gününde standby'da belirtilen ibraz yeri herhangi bir nedenle kapalı ise ve bu kapalı olma hali nedeniyle ibraz zamanında yapılamıyorsa standby aksine bir şart içermediği sürece ibraz için son gün ibraz yerinin iş için tekrar açılmasından otuz takvim günü sonrasına denk gelen güne kadar otomatikman uzatılır.

b. İbraz yerinde kapalı olma halinin beklenmesi veya gerçekleşmesi üzerine standby'ı açan standby'da veya lehtarca alınan bir bildiride ibraz için diğer bir makul yer konusunda yetki verebilir. Bunu yaparsa o zaman

i. ibraz o makul yerde yapılmalıdır; ve

ii. anılan bildiri ibraz için öngörülen son günden otuz takvim gününden daha az bir süre önce alınır ve bu nedenle ibraz zamanında yapılamaz ise ibrazın son günü ibraz için son günden otuz takvim günü sonrasına denk gelen güne kadar otomatikman uzatılır.

URC522 URC-Uniform rules for collections
ICC'nin Tahsillere İlişkin Birörnek Kuralları

Madde 15, Mücbir Sebep

Bankalar, tabii afetler, isyan, ayaklanma, iç karışıklık ve savaş hali veya kendi

kontrolleri dışındaki tüm nedenlerle veya grev ve lokavtlar sonucunda faaliyetlerinde meydana gelecek kesintiden doğacak sonuçlardan dolayı hiçbir sorumluluk veya yükümlülük üstlenmezler.

URR725 URR- Uniform Rules for Bank-to-Bank Reimbursements under Documentary Credits
ICC'nin Bankalararası Rambursmanlar için Birörnek Kuralları

Madde 15, Mücbir Sebep,

Bir rambursman bankası doğal afetler, isyan, ayaklanma, iç karışıklık, savaş hali, terör eylemleri veya grev veya lokavtlar veya kendi kontrolleri dışındaki diğer nedenlere bağlı olarak faaliyetinde meydana gelecek kesintiden kaynaklanan sonuçlardan dolayı hiçbir yükümlülük veya sorumluluk üstlenmez.

BPO BPO-Bank Payment Obligation
ICC'nin BPO'ya ilişkin Birörnek Kuralları

Madde 13, Mücbir Sebep,

a. Taraf Banka bizzat kendisinin bir TMA'ya ulaşma konusundaki yetersizliği veya donanım, yazılım veya iletişim şebekesi arızası dahil doğal afetler, isyan, ayaklanma, iç

karışıklık, savaş hali, terör eylemleri veya grev veya lokavtların neden olduğu veya donanım, yazılım veya iletişim şebekesi arızası dahil kendi kontrolü dışındaki diğer nedenlere bağlı olarak faaliyetinde meydana gelecek kesintiden kaynaklanan sonuçlardan dolayı hiçbir yükümlülük veya sorumluluk üstlenmez.

b. 13(a) fıkrasındaki düzenlemeler dikkate alınmaksızın, Yükümlü Banka tekrar faaliyete geçtiğinde bir 'Established Baseline'in gerektirdiği bütün 'Data Set'lerinin BPO'nun vade tarihinde veya daha önce sunulmuş ve 10(c) fıkrası çerçevesinde bir 'Data Match' veya 'Mismatch Acceptance' sonuçlanmış olduğu ve vadesi o Banka'nın faaliyetinin kesintiye uğradığı sırada son bulan bir BPO ile ilgili olarak belirli bir tutarı Lehtar Banka'ya ödemek veya vadeli ödeme taahhüdünü girmek ve vade tarihinde ödemekle yükümlü kalacaktır.

c. Mücbir sebep hallerinde bir Submitting Bank veya 13(b) fıkrasına tabi olarak diğer bir Taraf Banka TMA'ya Özel İstek göndererek 'Established Baseline'daki rolünü sonlandırabilir; bunun sonucunda TMA her bir Taraf Bankaya Özel Bildirim gönderecektir.

eURC eURC Elektronik Tahsillere İlişkin Birörnek Kurallar
ICC'nin Tahsillere İlişkin Birörnek Kurallarına Ek, Sürüm 1.0

Madde e13, Mücbir Sebep,

Bir banka, haberleşme ağları, yazılım veya ekipmanların bozulması dahil olmak üzere doğal afetler, ayaklanma, halk hareketleri, isyan, savaş, terörist faaliyetler, siber saldırılar, grev, lokavt veya diğer nedenlerle haberleşme ağları, yazılım, ekipmanların arıza/yetersizliği veya veri işleme sistemine erişim sağlanamaması dahil ancak bununla sınırlı olmamak üzere kendi kontrolü dışındaki nedenlerle işlerinin kesintiye uğramasından doğan sonuçlardan dolayı yükümlülük ve sorumluluk üstlenmez.

eUCP eUCP Version 2.0 Elektronik İbraza İlişkin Akreditif Kuralları
ICC'nin Akreditiflere İlişkin Birörnek Kurallarına Ek, Sürüm 2.0)

Madde e14, Mücbir Sebep,

Bir banka, haberleşme ağları, yazılım veya ekipmanların bozulması dahil olmak üzere doğal afetler, ayaklanma, halk hareketleri, isyan, savaş, terörist faaliyetler, siber saldırılar, grev, lokavt veya diğer nedenlerle haberleşme ağları, yazılım, ekipmanların arıza/yetersizliği veya veri işleme sistemine erişim sağlanamaması dahil ancak bununla sınırlı olmamak üzere kendi kontrolü dışındaki nedenlerle işlerinin kesintiye uğramasından doğan sonuçlardan dolayı yükümlülük ve sorumluluk üstlenmez.

URDTT URDTT-Uniform Rules for Digital Trade Transactions, Version 1.0
ICC'nin Dijital Ticaret İşlemleri için Birörnek Kuralları, Sürüm 1.0

Madde 16: Mücbir Sebep

a. Satıcı veya diğer herhangi bir Lehtar, kendisinin dışındaki bir Veri İşleme Sistemine erişememesi veya ekipman, yazılım veya iletişim ağının da dahil olmak üzere Doğal afetler, ayaklanmalar, halk hareketleri, savaşlar, terör eylemleri, siber saldırılar veya herhangi bir grev veya lokavt veya ekipman, yazılım veya iletişim ağının arızalanması, felaket, salgın, doğal afet veya aşırı doğal olay dahil olmak üzere kontrolleri dışında nedenlerle işinin kesintiye uğramasından kaynaklanan sonuçlar için hiçbir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmezler.

b. 16 (a) bendi hükümlerine bakılmaksızın:

i. bir Ödeme Yükümlülüğüne giren bir Alıcı veya bir Ödeme Yükümlülüğüne FHS Ödeme Taahhüdünü eklediği için taahhüde giren bir Finansal Hizmet Sağlayıcının işinin yeniden başlaması üzerine bu tarihi takip eden 30 takvim günü içerisinde kesilme sırasında vadesi gelen herhangi bir Ödeme Yükümlülüğü veya FHS Ödeme Taahhüdünü yerine getirmekle sorumlu kalır; ve

ii. Satıcı veya herhangi başka Lehtar, işin yeniden başlaması üzerine bu tarihi takip eden 30 takvim günü içerisinde böyle bir kesilme sırasında vadesi gelen herhangi bir yükümlüğünü yerine getirmekle sorumlu kalır.

Abdurrahman ÖZALP

ICC Türkiye Bankacılık Komisyon Başkanı

Sorumluluk Alınmaması

Bilgilendirme amaçlı yapılan bir çalışmadır. Gerçek işlemlerde orijinal, karar, görüş ve kuralların esas alınması gerekir. Sadece Kaynak gösterilerek eğitim amaçlı kullanılabilir.